

27 Μαρτίου, 1992

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

ΚΛΕΟΠΑΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ,

Εφεσεύοντας-Εναγόμενος,

v.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ,

*Εφεσίβλητου-Ενάγοντα.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 5961).*

5 Πώληση αγαθών — Συμφωνία για πώληση ολόκληρης της παραγωγής
σταφυλιού συγκεκριμένου αμπελώνα, μετά από επιθεώρηση του
σταφυλιού από τον αγοραστή — Η παραλαβή και εκκοπή του στα-
φυλιού θα γινόταν από τον αγοραστή, αφού εξοφλούσε το τίμημα
αγοράς — Πρόνοια στην συμφωνία ότι το σταφύλι ήταν κατάλλη-
λο για εξαγωγή — Η εκκοπή έγινε λίγες μέρες μετά την υπογραφή
της συμφωνίας, και τότε διαπιστώθηκε ότι το σταφύλι ήταν ακα-
τάλληλο για εξαγωγή — Κατά πόσο υπήρχε παράβαση συμφωνίας
από τον πωλητή — Κατά πόσο η κυριότητα και ο κίνδυνος (risk)
είχε μεταβιβασθεί στον αγοραστή.

10 Με έγγραφη συμφωνία ημερομηνίας 20.7.77 ο εφεσείων πώλη-
σε στον εφεσίβλητο ολόκληρη την παραγωγή σταφυλιού σε αμπε-
λώνα του στην Αναρίτα της Πάφου, αντί του ποσού των ΛΚ800. Η
15 συμφωνία προνοούσε ότι η εκκοπή και μεταφορά του σταφυλιού
βάρυναν τον εφεσίβλητο, ότι η παραλαβή ήταν στη διάθεση του
εφεσίβλητου ο οποίος όμως δεν εδικαιούτο να αρχίσει εκκοπή
πρωτού αποπληρώσει το τίμημα αγοράς, και ότι το σταφύλι ήταν
κατάλληλο για εξαγωγή σύμφωνα με τον "νόμο εξαγωγής". Προ-
20 τού υπογράψει τη συμφωνία ο εφεσίβλητος επιθεώρησε το σταφύλι
και το βρήκε της αρεσκείας του. Το τίμημα αγοράς αποπληρώθηκε
στις 21.7.77 και η εκκοπή άρχισε στις 24.7.77 και συμπληρώθηκε σε
2-3 ημέρες. Κατά την εκκοπή διαπιστώθηκε ότι το σταφύλι ήταν
ακατάλληλο για εξαγωγή και απορρίφθηκε σαν τέτοιο από εται-
25 ρελα εξαγωγής, και σαν αποτέλεσμα ο εφεσίβλητος το διέθεσε για
άλλους σκοπούς σε χαμηλότερη τιμή. Με αγωγή του εναντίον του
εφεσεύοντα ο εφεσίβλητος ζήτησε αποζημιώσεις για ισχυριζόμενη
παράβαση της συμφωνίας πώλησης. Το πρωτόδικο Δικαστήριο
έκρινε ότι η συμφωνία ισοδυναμούσε με πώληση με περιγραφή
(sale by description), βρήκε ότι τα αναφερόμενα για την ποιότητα
30 του σταφυλιού στη σύμβαση αποτελούσαν συγκεκριμένο όρο τον
οποίο είχε παραβεί ο εφεσείων, καθόρισε τις αποζημιώσεις στο
ποσό των ΛΚ375,275 μιλς και τις επιδίκασε υπέρ του εφεσίβλητου.

Ο εφεσείων είχε ισχυρισθεί ότι κατά την ημέρα της πώλησης το σταφύλι βρισκόταν σε εξαιρετικά καλή κατάσταση και ότι οποιαδήποτε καταστροφή ή άλλη ζημιά σ'αυτό θα έπρεπε να είχε συμβεί τις μέρες που αιολούθησαν την πώλησή του. Ήταν κοινά αποδεκτό γεγονός ότι το σταφύλι είναι ευαίσθητο προϊόν και δυνατό να 5 καταστραφεί σε μικρό χρονικό διάστημα ακόμη και μιας ημέρας.

Αποφασίσθηκε ότι:

(α) Η επίδικη συμφωνία αφορούσε συγκεκριμένα αγαθά (specific goods) μέσα στην έννοια του άρθρου 2(1) του περί Πώλησεως Αγαθών Νόμου. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τις πρόνοιες 10 των άρθρων 19, 20 και 21 του κεφ. 267, η μεταβίβαση της κυριότητας του σταφυλιού και κατά συνέπεια και του κινδύνου (risk) είχε συντελεσθεί το αργότερο στις 21.7.77, όταν ο εφεσίβλητος εξόφλησε το τίμημα αγοράς.

(β) Ο όρος σχετικά με την ποιότητα του σταφυλιού αναφερόταν στον χρόνο της υπογραφής της σύμβασης και δεν μπορούσε να 15 ερμηνευθεί ότι επέβαλλε στον εφεσείοντα την υποχρέωση να διατηρήσει με δικές του εργασίες και έξοδα την ποιότητα του σταφυλιού όπως είχε τότε διαπιστωθεί μέχρις ότου ο εφεσίβλητος αποφασίσει να κόψει το σταφύλι. 20

(γ) Εφόσο ο χρόνος εκκοπής του σταφυλιού είχε αφηθεί στην αποκλειστική επιλογή του εφεσίβλητου, στον οποίο η κυριότητα του σταφυλιού και ο κίνδυνος (risk) είχε ήδη μεταβιβασθεί, το σύμπτωμα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο εφεσείων είχε παραβεί τον όρο της σύμβασης σχετικά με την ποιότητα του σταφυλιού ήταν λανθασμένο και έπρεπε να ακυρωθεί. 25

(δ) Ίδιο θα ήταν το αποτέλεσμα και εάν εθεωρείτο ορθή η θέση ότι η πώληση ήταν πώληση με περιγραφή (sale by description), διότι η μαρτυρία που είχε δοθεί όχι μόνο δεν θα έπρεπε να είχε ικανοποιήσει το πρωτόδικο Δικαστήριο ότι ο εφεσίβλητος είχε 30 αποδείξει ότι η κακή κατάσταση του σταφυλιού υφίστατο κατά την ώρα της μεταβίβασης της κυριότητας αλλά, αντίθετα, φαινόταν πολύ πιο πιθανό η αλλοίωση των σταφυλιών να είχε επισυμβεί τις ημέρες μετά την εξόφληση της τιμής και μέχρι την εκκοπή του εμπορεύματος. 35

Η έφεση έγινε αποδεκτή με έξοδα.

Έφεση.

Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου (Κρονίδης, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 22 Μαΐου, 1979 (Αρ. Αγωγής 328/78) με την 40 οποία διατάχθηκε όπως πληρώσει στον ενάγοντα το ποσό

των £375,275 μίλς αποζημιώσεις για παράβαση εγγράφου αγοραπωλησίας.

Ε. Κορακίδης, για τον εφεσείοντα.

Β. Βασιλειάδης, για τον εφεσίβλητο.

5

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Η απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από τον κ. Π. Αρτέμη, Δ.

10 ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Την 20.7.77 οι διάδικοι υπέγραψαν έγγραφο αγοραπωλησίας, δυνάμει του οποίου ο εφεσείοντας/εναγόμενος πωλούσε στον εφεσίβλητο/ενάγοντα ολόκληρη την παραγωγή σταφυλιού στο αμπέλι του στην Αναρίτα της Πάφου. Με την αγωγή του ο εφεσίβλητος/ενάγοντα ζητούσε αποζημιώσεις ισχυριζόμενος ότι ο εφεσείδφοντας/εναγόμενος παρέβη όρο του πιο πάνω εγγράφου, γιατί το εμπόρευμα δεν ήταν κατάλληλο για εξαγωγή, 15 συμφώνως του "νόμου εξαγωγής", όπως προνοούσε, κατά την εισήγησή του, η σύμβαση. Το πρωτόδικο Δικαστήριο επεδίκασε σ' αυτόν αποζημιώσεις £375,275 μίλς.

20 Με την έφεση του ο εφεσείοντας/εναγόμενος προσβάλλει την απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου προτάσσοντας σαν λόγους ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο:-

(α) εσφαλμένα βρήκε ότι ο εφεσείοντας παρέβη όρο του πωλητηρίου εγγράφου και

25 (β) κακώς βρήκε ότι ο εφεσείοντας είχε οποιαδήποτε ευθύνη για την ακαταλληλότητα των πωληθέντων σταφυλιών.

Τα παραδεκτά γεγονότα της υπόθεσης είναι σε συντομία τ' ακόλουθα: Ο εφεσίβλητος/ενάγοντας ήταν έμπορος φρούτων και ο εφεσείοντας/εναγόμενος ιδιοκτήτης αμπελώνας στο χωριό Αναρίτα. Στις 20 Ιουλίου 1977, ο εφεσίβλητος, αφού επιθεώρησε το σταφύλι σε μέρος του αμπελώνα του εφεσείοντα, το βρήκε της αρεσκείας του και με 30

έγγραφο συμφωνία της ίδιας ημερομηνίας (τεκμ.1) αγόρασε ολόκληρη την παραγωγή του αμπελώνα και την 21.7.77 πλήρωσε και το συμφωνηθέν ποσό.

Σύμφωνα με τη μαρτυρία που δόθηκε για τον εφesiβλητο, η εκκοπή του σταφυλιού άρχισε λίγες μέρες αργότερα και συγκεκριμένα στις 24.7.77 και διάρκεσε 2-3 μέρες. Κατά την εκκοπή και αργότερα διαπιστώθηκε όπως πως το σταφύλι ήταν κακής ποιότητας και ακατάλληλο για εξαγωγή και δεν έγινε αποδεκτό για το σκοπό αυτό από εταιρεία εξαγωγής γεωργικών προϊόντων. 5
10

Είναι η θέση του εφεσειοντα ότι κατά την ημέρα της πώλησης το σταφύλι βρισκόταν σε εξαιρετικά καλή κατάσταση και ότι οποιαδήποτε καταστροφή ή άλλη ζημιά σ' αυτό θα πρέπει να επεσυνέβη τις μέρες που ακολούθησαν την πώλησή του. Όπως αναφέρθηκε και στη μαρτυρία του εφesiβλητου/ενάγοντα και του 2ου μάρτυρα του, είναι δυνατό το σταφύλι να καταστραφεί σε μικρό χρονικό διάστημα, ίσως και μίας ημέρας. Σε αντίθεση με αυτή τη μαρτυρία υπήρξε όμως και ο ισχυρισμός ότι τούτο συμβαίνει μόνο όταν το σταφύλι δεν είναι κανονικά ψεκασμένο. Από την πλευρά του ο εφεσειοντας ανέφερε ότι το σταφύλι είχε ψεκασθεί από τον ίδιο στις 12.7.77 και απέδωσε την αλλαγή στην κατάσταση του στην καθυστέρηση εκκοπής. Ως αποτέλεσμα της ακαταλληλότητας του σταφυλιού για εξαγωγή ο ενάγοντας ανέφερε ότι το διέθεσε για άλλους σκοπούς σε χαμηλότερη τιμή για να μειώσει τη ζημιά του. 15
20
25

Θεωρούμε αναγκαίο στο στάδιο αυτό να παραθέσουμε αποσπάσματα του εγγράφου αγοραπωλησίας (τεκμ.1), που ήταν συμπληρωμένο στερεότυπο έντυπο, σχετικά με τα επίδικα θέματα. 30

"ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ

.....

.....

ΕΙΔΟΣ: Σταφύλι σουλτανίνα ολόκληρον την Παραγω-

γην του αμπελιού 20 σκάλες εις Αναρίταν.

ΠΟΣΟΤΗΣ: Ολόκληρον την Παραγωγήν.

5 ΠΟΙΟΤΗΣ: ΠΡΑΓΜΑ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΝ ΔΙ ΕΞΑΓΩΓΗΝ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΕΞΑΓΩΓΗΣ.

ΤΙΜΗ: .....

ΠΑΡΑΛΑΒΗ: Εις την διάθεση του αγοραστή.

10 ΠΛΗΡΩΜΗ: Λίρες πενήντα προκαταβολή και το υπόλοιπον £750.- το αργότερον 22.7.77. Η εκκοπή και μεταφορά όλα τα έξοδα βαρύνουν τον αγοραστή. Ο αγοραστής δεν δικαιούται να αρχίσει εκκοπή χωρίς την πληρωμή των 750 λιρών προς εξόφληση. ....

....."

15 (Οι λέξεις που φαίνονται με κεφαλαία γράμματα πιο πάνω, ήταν τυπωμένες στο έντυπο του εγγράφου, εκείνες δε που είναι με μικρά γράμματα, ήταν χειρόγραφες.)

20 Είναι ο ισχυρισμός του εφεσίβλητου ότι τα όσα αναφέρονται σχετικά με την ποιότητα αποτελούν ουσιώδη όρο της σύμβασης, τον οποίο παρέβη ο εφεσελόντας. Αντίθετα, ο τελευταίος ισχυρίζεται ότι ο όρος αυτός είναι απλώς περιγραφικός του αντικειμένου της αγοραπωλησίας, το οποίο ο εφεσίβλητος είχε ήδη επιθεωρήσει και δεν ήταν "όρος" που μπορεί ν' αποτελέσει βάση για αποζημιώσεις

25 αν υπήρχε παράβαση. Επιπρόσθετα, ισχυρίζεται ότι η κυριότητα του εμπορεύματος είχε μεταβιβασθεί στον αγοραστή μετά την υπογραφή της σύμβασης και έτσι η καταστροφή ή αλλαγή στην ποιότητα του σταφυλιού δεν δημιουργεί στον εφεσελόντα καμμία υποχρέωση για κατα-

30 βολή αποζημιώσεων.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο θεώρησε την πώληση του σταφυλιού σαν πώληση με περιγραφή (sale by description),

βρήκε ότι τα αναφερόμενα για ποιότητα στη σύμβαση αποτελούσαν συγκεκριμένο όρο, τον οποίο παρέβη ο εφeseίοντας, καθόρισε τις αποζημιώσεις και τις επεδίκασε υπέρ του εφeseίβλητου.

Είναι φανερό ότι ο εφeseίβλητος αγόρασε το σταφύλι 5 του εφeseίοντα με σκοπό να το εξάξει στο εξωτερικό. Ο εφeseίων γνώριζε το γεγονός αυτό. Είναι όμως εξ ίσου φανερό ότι ο εφeseίβλητος δεν ήταν διατεθειμένος να στηριχθεί ούτε και στηρίχθηκε σε οποιαδήποτε διαβεβαίωση του εφeseίοντα αναφορικά με την ποιότητα του σταφυ- 10 λιού μέσα στο αμπέλι και την καταλληλότητά του για εξαγωγή. Ειδικός επί του προκειμένου, όπως προκύπτει από τη μαρτυρία, ήταν ο ίδιος ο εφeseίβλητος ο οποίος επιθεώρησε το σταφύλι πριν το αγοράσει και το βρήκε κατάλληλο για εξαγωγή. Τότε μόνο προχώρησε στην υπογραφή της 15 σύμβασης, Τεκμ.1. Στον επίδικο όρο της σύμβασης αυτής απλώς περιγράφεται η ποιότητα του σταφυλιού κατά το χρόνο της υπογραφής της σύμβασης, όπως την είχε διαπιστώσει ο ίδιος ο εφeseίβλητος και τίποτε περισσότερο. Ο όρος αυτός δεν επιδέχεται ερμηνεία που να υποστηρίζει 20 την άποψη ότι ο εφeseίων ανέλαβε να διατηρήσει με δικές του εργασίες και έξοδα την ποιότητα του σταφυλιού όπως είχε τότε διαπιστωθεί, μέχρις ότου ο εφeseίβλητος κόψει το σταφύλι από το αμπέλι. Ούτε υπάρχει άλλη πρόνοια στη σύμβαση που να επιδέχεται τέτοια ερμηνεία. 25

Εφόσο ο χρόνος εκκοπής του σταφυλιού από το αμπέλι είχε αφεθεί στην αποκλειστική επιλογή του εφeseίβλητου ο οποίος γνώριζε ότι το σταφύλι είναι, από τη φύση του, προϊόν πολύ ευάλωτο και εύκολα υποκείμενο σε ποιοτική αλλοίωση από μέρα σε μέρα, για να πετύχει ο εφeseίβλητος 30 στην αξίωση του εναντίον του εφeseίοντα έπρεπε να είχε περιληφθεί στη σύμβαση όρος που να επιβάλλει στον εφeseίοντα την υποχρέωση να διατηρήσει την ποιότητα του σταφυλιού μέσα στο αμπέλι, στην κατάσταση που είχε διαπιστωθεί, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου που ακολούθη- 35 σε την υπογραφή της σύμβασης μέχρι τη στιγμή που ο εφeseίβλητος θα επέλεγε να αρχίσει και να συμπληρώσει την εκκοπή του. Τέτοιος όρος δεν έχει περιληφθεί στη σύμβαση. Το συμπέρασμα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο

εφεσείων παρέβηκε τον όρο της σύμβασης που περιγράφει την ποιότητα του σταφυλιού που πωλήθηκε είναι λανθασμένο και θα πρέπει να ακυρωθεί.

- 5 Η επίδικη σύμβαση αφορά, κατά την κρίση μας, συγκεκριμένα αγαθά (specific goods) μέσα στην έννοια του άρθρου 2(1) του Περί Πωλήσεως Αγαθών Νόμου, Κεφ. 267, το οποίο προνοεί τα εξής:

"Specific goods" means goods identified and agreed upon at the time a contract of sale is made".

- 10 Το επόμενο θέμα που εγείρεται είναι ο χρόνος μεταβίβασης της κυριότητας των αγαθών και κατά συνέπεια και του κινδύνου (risk). Οι σχετιακές προνοιες του Κεφ.267 περιέχουν τα ακόλουθα:

- 15 "19.(1) Where there is a contract for the sale of specific or ascertained goods the property in them is transferred to the buyer at such time as the parties to the contract inted it to be transferred.

- 20 (2) For the purpose of ascertaining the intention of the parties regard shall be had to the terms of the contract, the conduct of the parties and the circumstances of the case.

- 25 (3) Unless a different intention appears, the rules contained in sections 20 to 24 are rules for ascertaining the intention of the parties as to the time at which the property in the goods is to pass to the buyer.

- 30 20. Where there is an unconditional contract for the sale of specific goods in a deliverable state, the property in the goods passes to the buyer when the contract is made, and it is immaterial whether the time of payment of the price or the time of delivery of the goods, or both, is postponed.

21. Where there is a contract for the sale of specific goods and the seller is bound to do something to the

goods for the purpose of putting them into a deliverable state, the property does not pass until such thing is done and the buyer has notice thereof."

Είναι καθαρό ότι στην περίπτωση αυτή, αντικείμενο της αγοραπωλησίας ήταν η συγκεκριμένη παραγωγή σταφυλιού στον αμπελώνα του εφeseιοντα στην κατάσταση που βρισκόταν και εφόσον ο εφeseιοντας δεν είχε καμιά υποχρέωση να κάμει οτιδήποτε για να τεθούν τα αγαθά σε παραδόμεμη κατάσταση, γιατί η παραλαβή και εκκοπή του σταφυλιού θα γινόταν από τον εφeseιβλητο, η κυριότητα των αγαθών καθώς και ο κίνδυνος (risk) είχε μεταβιβαστεί στον εφeseιβλητο/αγοραστή αν όχι κατά την υπογραφή της συμφωνίας, τουλάχιστο κατά τη στιγμή της εξόφλησης της τιμής αγοράς, δηλαδή στις 21.7.77, γιατί το άμεσο δικαίωμα του αγοραστή για παραλαβή των αγαθών ήταν υπό την αίρεση της εξόφλησης της τιμής που θα έπρεπε να γίνει το αργότερο μέχρι 22.7.77. Συνεπώς, για οποιαδήποτε τυχόν επακολογήσασα ζημιά στα αγαθά ο εφeseιοντας καμιά ευθύνη δεν θα έφερε.

Έτσι, και σε περίπτωση που θα ήταν ορθή η θέση ότι η πώληση ήταν πώληση με περιγραφή (sale by description) στην οποία είχε βασιστεί ο εφeseιβλητος, η αγωγή θα έπρεπε να είχε απορριφθεί από το πρωτόδικο δικαστήριο, γιατί η μαρτυρία που είχε δοθεί στην υπόθεση, όχι μόνο δεν θα έπρεπε να είχε ικανοποιήσει το πρωτόδικο δικαστήριο ότι ο εφeseιβλητος / ενάγοντας είχε αποδείξει ότι η κακή κατάσταση του εμπορεύματος υφίστατο κατά την ώρα της μεταβίβασης της κυριότητας αλλά, αντίθετα, φαινόταν ως πολύ πιο πιθανό η αλλοίωση των σταφυλιών να είχε ακολουθήσει και επισυμβεί τις μέρες μετά την εξόφληση της τιμής και μέχρι την εκκοπή του εμπορεύματος.

Με βάση τα πιά πάνω βρισκουμε ότι η έφεση του εφeseιοντα/εναγόμενου ευσταθεί και ακυρώνουμε την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου, απορρίπτοντας την αγωγή του εφeseιβλητου με έξοδα σε βάρος του, τόσο στο πρωτόδικο Δικαστήριο όσο και στην έφεση.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα.